

12. Лазарев Б.М. Компетенция органов управления: Правовые проблемы оформления и реализации. М.: Юрид. лит., 1972. 280 с.

13. Ромасько В.О. Державний контроль у сфері будівництва: адміністративно-правові засади: дис. ... кандидата юрид. наук: спец. 12.00.07. Харків, 2010. 197 с.

REFERENCES:

1. Bieliievseva, V. (2009). On the classification of administrative and legal regimes. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 2 (57), 103–111 [in Ukrainian].

2. Fedorova, K.I. (2008). *Administrative and legal regulation of private notarial activity in Ukraine*. Candidate's thesis. Zaporizhzhia [in Ukrainian].

3. Busel, V.T. (2009). *Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language (with appendix, supplement and CD)*. Irpin: VTF «Perun» [in Ukrainian].

4. Makarenko, L.O. (2004). *Theoretical regularities of action of legal prescriptions*. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

5. Skakun, O.F. (2009). *Theory of State and Law (Encyclopedic Course): textbook. 2nd edition, revised and supplemented*. Kharkiv: Espada [in Ukrainian].

6. Khablo, O.Iu. (2008). *Abuse in the field of criminal procedure*. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

7. Pchelin, V.B. (2017). The essence of regulatory regulation of the organization of administrative proceedings in Ukraine. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*, 6(2), 106–109 [in Ukrainian].

8. Velychko, D.M. (2008). *Sources of international legal regulation of labor*. Extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].

9. Iierusalimova, I.O., & Pavlyka, P.M. & Udovenko, Zh.V. (2007). *Administrative and legal support of human and civil rights and freedoms*. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].

10. Liubimova, S.Iu. (2014). *Administrative procedures in the field of economic activity: a monograph*. Kharkiv: NikaNova [in Ukrainian].

11. Burbyka, M.M., & Solonar A.V., & Yanishevsk K.D. (2015). *Administrative procedures in the field of economic activity: a monograph*. Sumy: Vydavnycho-vyrobnyche pidpriemstvo «Mriia» [in Ukrainian].

12. Lazarev, B.M. (1972). *Competence of governing bodies: Legal issues of registration and implementation*. Moskva: Yuryd. lit. [in Russian].

13. Romasko, V.O. (2010). *State control in the field of construction: administrative and legal principles*. Candidate's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 14.12.2019

УДК 351.773 (477)

Муляр Галина Володимирівна,
кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права,
процесу та криміналістики
Академії праці, соціальних відносин і туризму
e-mail: box0007@meta.ua
<https://orcid.org/0000-0003-2636-0509>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Стаття присвячена особливостям правового регулювання громадського контролю у сфері охорони здоров'я. Проаналізовано існуючі визначення громадського контролю у різних сферах суспільного життя та сформулювало авторське визначення цього терміну. Визначено законодавчі і підзаконні акти, які складають правову основу для здійснення громадського контролю у сфері охорони здоров'я.

Розкрито специфіку роботи зі зверненнями громадян в системі охорони здоров'я. Досліджено порядок формування, компетенцію і повноваження спостережних рад при закладах охорони здоров'я, а також громадських рад при органах управління системою охорони здоров'я. Названо категорії осіб, які можуть входити до складу спостережної або громадської ради, вимоги до членів названих рад. Визначено порядок здійснення громадського контролю членами спостережних та громадських рад. Розглянуто питання, які входять до компетенції вказаних рад.

До органів громадського контролю у сфері охорони здоров'я віднесено громадську раду при Міністерстві охорони здоров'я України, раду громадського контролю при Національній службі здоров'я України (далі – НСЗУ) та спостережні ради при закладах охорони здоров'я. З'ясовано, що їх головним повноваженням є здійснення контролю за дотриманням законодавства в діяльності певного органу влади або закладу охорони

Випуск 7. Спецвипуск. 2019

здоров'я. У разі виявлення представниками громадськості порушень законодавства в діяльності закладів охорони здоров'я або органів управління системою охорони здоров'я, відповідні звернення повинні бути направлені до правоохоронних органів.

Запропоновано прийняття Закон України «Про громадський контроль», в якому необхідно визначити специфіку громадського контролю у сфері охорони здоров'я.

Ключові слова: громадський контроль, охорона здоров'я, громадська рада, спостережна рада, звернення громадян.

Muliar H. ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF PUBLIC CONTROL IN THE HEALTH CARE SECTOR

The article is focused on specific features of legal regulation of public control in the health care sector. The existing definitions of public control in various spheres of public life have been analyzed and the author's definition of this term has been formulated. Legislative acts and bylaws have been determined as the legal basis for carrying out public control in the health care sector.

The specifics of dealing with public appeals within the healthcare system have been revealed. The procedure of the formation, competence and powers of supervisory boards within health care institutions, as well as public councils within health care management agencies have been researched. The categories of persons who can be members of the supervisory boards or public council, the requirements for the members of these councils have been named. The procedure for exercising public control by the members of supervisory boards and public councils has been determined. The issues that fall within the competence of these councils have been studied.

The public control agencies in the health care sector include the public councils affiliated with the Ministry of Health of Ukraine, the public control council under the National Health Service of Ukraine and the supervisory boards affiliated with health care institutions. It has been found out that the main content of their powers is to monitor compliance with the law in the activities of a particular authority or health care institution. In case if the members of the public find violations of the law in the activities of health care institutions or health care management agencies, the relevant appeals should be addressed to law enforcement agencies.

The author has elaborated propositions for the adoption of a separate Law of Ukraine "On Public Control", where one offered to determine the specifics of public control in the health care sector.

Key words: public control, health care, public council, supervisory board, public appeals.

Постановка проблеми. Забезпечення охорони здоров'я громадян є однією з функцій соціальної держави. Сфера охорони здоров'я потребує ретельної уваги з боку держави та суспільства. Саме тому державний нагляд і громадський контроль у цій сфері мають визначне значення для якісного виконання своїх професійних обов'язків медичними працівниками, дотримання прав пацієнта та контролю за витрачанням бюджетних коштів.

Належне правове регулювання порядку здійснення громадського контролю у сфері охорони здоров'я є засобом забезпечення роботи органів громадського контролю, створених як при закладах охорони здоров'я, так і при органах державної влади. Наведені аргументи обґрунтовують актуальність дослідження проблем громадського контролю у сфері охорони здоров'я.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Поняття, форми і способи здійснення громадського контролю взагалі та у сфері охорони здоров'я зокрема, були предметом дослідження багатьох науковців. Так, В. І. Теремецький дослідив функціонування системи громадського контролю у сфері податкових правовідносин [1]. Наукове дослідження А. П. Мукшименко присвячено визначенню особливостей здійснення громадського контролю за дотриманням прав засуджених [2, с. 90–95]. Форми діяльності суб'єктів громадського контролю були предметом наукових розвідок С. Ф. Денисюка [3, с. 47–48]. С. В. Васильєв і В. В. Лазарєв вивчили проблеми громадського контролю у сфері обігу лікарських засобів [4, с. 55–58]. О. В. Книш розглянув громадський контроль в системі органів державної влади з управління охорони здоров'я, а також у вітчизняних закладах охорони здоров'я [5].

Наведені наукові праці дозволили визначити поняття, ознаки і форми громадського контролю. Водночас, особливості громадського контролю у сфері охорони здоров'я ще не були предметом наукових досліджень, ґрунтовно не розглядалися у працях науковців.

Разом із законодавчими і підзаконними актами названі праці дослідників стали базою для наукового дослідження.

Мета статті полягає у визначенні специфіки правового регулювання громадського контролю у сфері охорони здоров'я.

Виклад основного матеріалу дослідження. Законодавчі та підзаконні акти встановлюють адміністративно-правові засади громадського контролю у сфері охорони здоров'я. При цьому держава має сприяти забезпеченню доступу громадськості до участі у формуванні та реалізації державної політики.

У науковій літературі вказується, що «наявність громадського контролю у будь-якій сфері діяльності органів державної влади є проявом громадського суспільства, що продовжує активно розвиватися в Україні» [5, с. 158]. До того ж вказується, що громадський контроль є своєрідним способом налагодження взаємодії державних органів з громадськістю та дозволяє «...охопити контрольними заходами всі підконтрольні об'єкти, отримувати найбільш повну інформацію про підконтрольних суб'єктів й усі сфери їх діяльності, виявити існуючі

недоліки та сформулювати відповідні пропозиції щодо їх усунення» [1, с. 335].

Слід погодитися, що «державний нагляд та громадський контроль у будь-якій сфері господарської діяльності є засобами забезпечення законності, а також прав та законних інтересів громадян» [4, с. 56]. Крім того, «громадський контроль являє собою засіб саморегуляції громадської життєдіяльності, основною функцією якого є постійне відтворення пануючих у суспільстві соціальних відносин» [6, с. 270]. Також громадський контроль розглядається як форма участі громадян в управлінні справами суспільства і держави. Адже «важливо, щоб кожна ланка управлінського процесу була підконтрольна народу, а кожен громадянин в тій чи іншій формі залучався до участі в контролі» [7, с. 124]. Погоджуючись із твердженням про важливу роль громадського контролю у забезпеченні законності та дотриманні прав і свобод людини, визначимо основну функцію громадського контролю як нагляд за дотриманням законності в діяльності органів державної влади.

У науковій літературі існує безліч визначень поняття громадського контролю в окремих сферах державного управління. Так, А. П. Мукшименко визначає громадський контроль за дотриманням прав людини як сукупність активних, планомірних і реальних дій недержавних інститутів, що діють на добровільній основі без мети отримання прибутку для спостереження за станом дотримання прав людини [2, с. 94]. Вивчаючи роль громадського контролю в діяльності правоохоронних органів, С. Г. Бартель визначає громадський контроль за діяльністю міліції як спостереження за дотриманням законності з боку правоохоронних органів, що здійснюється об'єднаннями громадян, громадянами особисто та засобами масової інформації і виключає їх безпосереднє втручання в діяльність міліції [8, с. 70]. Наведені визначення характеризують специфіку громадського контролю у певній сфері державного управління. Як впливає з наведених визначень, основними рисами громадського контролю є здійснення його недержавними громадськими організаціями, сутність такого контролю полягає у нагляді за дотриманням законності в діяльності певного органу влади, метою контролю є забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

С. Ф. Денисюк називає такі форми громадського контролю за діяльністю державних органів влади, як звернення громадян, діяльність громадських рад при органах влади та громадська експертиза. Громадська експертиза може стосуватися проектів нормативно-правових актів та важливих індивідуальних рішень, які можуть бути прийняті органами влади. Формою громадського контролю виступає взаємодія органів влади і засобів масової інформації [3, с. 48]. С. Г. Бартель серед суб'єктів громадського нагляду називає політичні партії, громадські організації, громадян і засоби масової інформації [8, с. 70]. Погоджуючись із тим, що громадський контроль може здійснюватися декількома способами, відзначимо важливе значення діяльності громадських рад у системі охорони здоров'я. Нормативно-правові акти регулюють роботу зі зверненнями громадян в системі охорони здоров'я, а також діяльність громадських і спостережних рад при закладах охорони здоров'я і органах управління в системі охорони здоров'я.

Відповідно до п. 2 Розділу 1 Порядку розгляду звернень громадян у Міністерстві охорони здоров'я України затверджений наказом МОЗ України від 9 квітня 2014 року, звернення можуть бути усними і письмовими. Усні звернення можуть надійти або під час особистого прийому, або за допомогою засобів телефонного зв'язку через визначені контактні центри, телефонні «гарячі лінії». Письмові звернення можуть бути надіслані поштою або передані громадянином до канцелярії управління охорони здоров'я місцевої адміністрації, або надіслані за допомогою мережі Інтернет на встановлену електронну адресу МОЗ України, або шляхом заповнення електронної форми на сайті МОЗ України [9].

Згідно із пп. 5 п. 1 Розділу III Порядку керівники та працівники структурних підрозділів МОЗ України при розгляді звернень громадян зобов'язані уважно вивчати зазначені у них питання, створювати умови для участі заявників у перевірці поданих ними заяв чи скарг, надавати можливості ознайомитися з матеріалами перевірок відповідних звернень [9]. Отже, громадянин має право брати участь у перевірці поданої ним заяви, а якщо він не брав участь у такій перевірці – ознайомитися із матеріалами, зібраними під час такої перевірки. Вказані права є суттєвими гарантіями громадського контролю у сфері охорони здоров'я.

Визначаючи правові підстави діяльності громадських рад при закладах або органах управління в системі охорони здоров'я, необхідно зазначити таке. Відповідно до ст. 24 Основ законодавства України про охорону здоров'я [10] при державних та комунальних закладах охорони здоров'я, утворюються спостережні ради з обов'язковим залученням представників громадськості за їхньою згодою [10]. Ці ради розглядають питання щодо дотримання прав та забезпечення безпеки пацієнтів, додержання вимог законодавства при здійсненні медичного обслуговування населення закладом охорони здоров'я, фінансово-господарської діяльності закладу охорони здоров'я тощо [10].

До складу спостережної ради закладу охорони здоров'я, крім представників власника закладу охорони здоров'я та відповідних органів виконавчої влади та/або органів місцевого самоврядування, входять депутати місцевих рад, представники громадськості та громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на захист прав у сфері охорони здоров'я, організацій, що здійснюють професійне самоврядування у сфері охорони здоров'я [10]. Таким чином, громадський контроль повинен здійснюватися у кожному окремому закладі охорони здоров'я, адже представники громадськості входять до складу кожної спостережної ради.

Згідно з п. 3 Порядку утворення спостережної ради закладу охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року, кількість спостережної ради повинна становити 15 осіб, з яких представників громадськості – від одного до восьми, управління з питань охорони здоров'я місцевої адміністрації або місцевої ради – від одного до чотирьох, депутатів місцевої ради – від одного до двох, та один

представник власника. Як передбачено у п. 6 вказаного Порядку член спостережної ради повинен відповідати таким вимогам, як бездоганна ділова репутація, наявність професійних знань, вищої освіти, досвіду роботи у сфері охорони здоров'я, зокрема захисту прав пацієнтів, відсутність непогашеної судимості. Наступною вимогою до члена спостережної ради є відсутність реального або потенційного конфлікту інтересів, що може вплинути на об'єктивність і неупередженість прийняття рішень спостережною радою, зокрема відсутність трудових відносин із закладом охорони здоров'я [11]. Отже, формування спостережної ради характеризується особливими вимогами як до кількості осіб, які можуть увійти до її складу, так і до професійних, ділових і моральних якостей таких громадян.

Як передбачено у п. 5 Типового положення про спостережну раду закладу охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року, до її компетенції належить розгляд питань про дотримання вимог законодавства під час здійснення медичного обслуговування населення, в тому числі прав пацієнта, забезпечення безпеки пацієнта, результатів фінансово-господарської діяльності закладу охорони здоров'я. Спостережна рада подає пропозиції власнику та керівнику закладу охорони здоров'я щодо вжиття заходів для усунення виявлених порушень та підвищення рівня забезпечення безпеки пацієнтів у закладі охорони здоров'я. Для виконання покладених на неї повноважень члени спостережної ради мають право на доступ до інформації та матеріалів, необхідних для розгляду питань, що належать до її компетенції, протягом п'яти робочих днів з дати надсилання письмового запиту голови спостережної ради на ім'я керівника закладу охорони здоров'я [11]. Таким чином, основні повноваження спостережної ради спрямовані на здійснення контролю за дотриманням законодавства у закладі охорони здоров'я. Наявність громадського контролю повинна бути гарантією дотримання прав пацієнта.

Окрім конкретного закладу охорони здоров'я, громадський контроль здійснюється на рівні центральних органів виконавчої влади: МОЗ України та НСЗУ. Відповідно до пп. 7 п. 5 Положення про МОЗ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року, міністерство забезпечує в межах повноважень залучення громадян до участі в управлінні державними справами, ефективну взаємодію з інститутами громадянського суспільства, здійснення громадського контролю за діяльністю МОЗ України, урахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики у сферах, що належать до компетенції МОЗ України [12]. Отже, одним із завдань міністерства є залучення громадськості до здійснення громадського контролю за його діяльністю.

Відповідно до п. 1 Типового положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року громадська рада при міністерстві є тимчасовим консультативно-дорадчим органом, утвореним для сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики. Основними завданнями громадської ради є сприяння реалізації громадянами конституційного права на участь в управлінні державними справами, врахуванню органом виконавчої влади громадської думки під час формування та реалізації державної, регіональної політики, залученню представників заінтересованих сторін до проведення консультацій з громадськістю. Наступними завданнями громадської ради є проведення відповідно до законодавства громадського моніторингу за діяльністю органу виконавчої влади та здійснення підготовки експертних пропозицій, висновків, аналітичних матеріалів з питань формування та реалізації державної, регіональної політики [13]. Завдання громадської ради при будь-якому міністерстві є спільними для всіх громадських рад. Водночас, громадська рада при МОЗ України має специфіку своєї діяльності.

Характеризуючи сутність громадського контролю, С. Ф. Денисюк зазначає, що громадський контроль, на відміну від контролю державних органів та органів місцевого самоврядування, найчастіше проводиться в опосередкованій формі, коли контролююча структура (суб'єкт) через певні державні органи впливає на стан справ у тій або іншій сфері контролю [3, с. 47]. Тобто громадська рада при міністерстві, яка формується з представників громадських організацій, впливає на стан справ у сфері охорони здоров'я через МОЗ України.

Згідно із п. 3 Положення про громадську раду при МОЗ України, затвердженому наказом МОЗ України від 16 січня 2018 року громадська рада проводить відповідно до законодавства громадську експертизу діяльності МОЗ України та громадську антикорупційну експертизу нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, які розробляє МОЗ України, здійснює громадський контроль за врахуванням МОЗ України пропозицій та зауважень громадськості. Також громадська рада забезпечує громадський контроль за дотриманням принципів законності, прав пацієнтів і медичних працівників, етичних норм у діяльності органів і закладів охорони здоров'я, надає пропозиції щодо удосконалення організації системи охорони здоров'я [14]. Таким чином, діяльність громадської ради при МОЗ України спрямована на здійснення контролю за дотриманням законодавства під час прийняття та реалізації управлінських рішень і правових актів МОЗ України. Наступним важливим напрямом діяльності громадської ради є внесення пропозицій щодо прийняття певних нормативно-правових актів МОЗ України.

Правові засади створення і роботи громадської ради при НСЗУ закріплені у Законі України «Про державні гарантії медичного обслуговування населення» та Положенні про раду громадського контролю при НСЗУ, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року. Відповідно до ст. 7 Закону України «Про державні гарантії медичного обслуговування населення» з метою забезпечення прозорості та

громадського контролю за діяльністю НСЗУ утворюється Рада громадського контролю, що формується на засадах відкритого та прозорого конкурсу, у складі 15 осіб, які переобираються кожні два роки. Дана рада заслуховує інформацію про діяльність, виконання завдань НСЗУ, розглядає звіти цієї служби і затверджує свій висновок щодо них та має інші права, передбачені Положенням про Раду громадського контролю [15]. Отже, основним напрямом діяльності цієї ради є контроль за дотриманням законодавства в роботі НСЗУ.

Згідно з п. 5 Положення про Раду громадського контролю при НСЗУ вказана рада заслуховує інформацію про діяльність та виконання завдань НСЗУ, розглядає звіти НСЗУ і затверджує свій висновок щодо них, здійснює громадський контроль за витрачанням коштів державного бюджету, розпорядником яких є НСЗУ, проводить відповідно до законодавства громадську експертизу діяльності НСЗУ [16]. Таким чином, основним напрямом контролю громадської ради є витрачання коштів державного бюджету, розпорядником яких є НСЗУ.

О. В. Джафарова слушно зазначає, що контроль стає «громадським» не тоді, коли представник громадськості дізнається про певні порушення, а тоді, коли він цю інформацію оприлюднює, повідомляє суспільству. При цьому невід'ємним елементом контролю, який може зробити його дієвим, а не декларативним – є реагування органів влади на виявлені порушення, їх усунення та недопущення надалі [7, с. 125]. Отже, у разі виявлення представниками громадськості порушень законодавства в діяльності закладів охорони здоров'я або органів управління системою охорони здоров'я, відповідні звернення повинні бути направлені до правоохоронних органів. За результатами перевірки інформації, що міститься у зверненнях представників громадськості, можуть бути зареєстровані кримінальні провадження або складені протоколи про адміністративні порушення.

Висновки. Підсумовуючи викладене, можна запропонувати визначення громадського контролю у сфері охорони здоров'я як діяльності окремих громадян та громадських організацій зі здійснення нагляду за дотриманням законності в діяльності органів управління та закладів охорони здоров'я, розробки пропозицій з покращення надання медичних послуг.

До органів громадського контролю у сфері охорони здоров'я відноситься громадська рада при МОЗ України, рада громадського контролю при НСЗУ та спостережні ради при закладах охорони здоров'я. Основним змістом їх повноважень є здійснення контролю за дотриманням законодавства в діяльності певного органу влади або закладу охорони здоров'я.

В Україні, наразі, відсутній законодавчий акт, який би регулював здійснення громадського контролю над діяльністю органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. 13 травня 2015 року до Верховної Ради України було подано законопроект № 2737-1 «Про громадський контроль», який 1 листопада 2016 року було знято з розгляду. Вказаний законопроект регулював порядок здійснення громадського контролю над діяльністю будь-якого органу державної влади або місцевого самоврядування.

17 жовтня 2019 року до Верховної Ради України подано законопроект № 2282 «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення інституційного механізму здійснення громадського контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування». На даний час законопроект перебуває на розгляді у Верховній Раді України.

Перспективи розвитку законодавства, яке регулює здійснення громадського контролю в Україні, пов'язані із прийняттям окремого Закону України «Про громадський контроль», в якому слід врегулювати який би регулював загальні засади здійснення громадського контролю за діяльністю будь-якого органу влади. Також у цьому законі варто врахувати специфіку здійснення громадського контролю у сфері охорони здоров'я.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Теремецький В. І. Податкові правовідносини в Україні: монографія. Харків: Діса плюс, 2012. 648 с.
2. Мукшименко А. П. Громадський контроль за дотриманням прав засуджених: поняття та зміст. *Наше право*. 2007. № 3. С. 90–95.
3. Денисюк С. Ф. Форми діяльності суб'єктів громадського контролю у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 9. С. 47–48.
4. Васильєв С. В., Лазарєв В. В. Специфіка державного нагляду у сфері обігу лікарських засобів. *Підприємництво, Господарство і право*. 2017. № 1. С. 55–58.
5. Книш С. В. Відносини у сфері охорони здоров'я в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія. Київ: Освіта України, 2019. 443 с.
6. Пахомов В. В. Принципи здійснення контролю за діяльністю податкових органів. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2005. Вип. 30. С. 265–271.
7. Джафарова О. В. Взаємодія органів внутрішніх справ і населення. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2001. Вип. 15. С. 122–125.
8. Бартель С. Г. Деякі проблеми впровадження демократичного цивільного контролю за діяльністю міліції. *Юридична Україна*. 2005. № 6. С. 67–71.
9. Порядок розгляду звернень громадян у Міністерстві охорони здоров'я України: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 9 квітня 2014 року № 253. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0482-14#Text>. (дата звернення: 07.11.2019).
10. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>. (дата звернення: 05.11.2019).
11. Про затвердження Порядку утворення спостережної ради закладу охорони здоров'я: постанова

Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1077. *Офіційний вісник України*. 2018. № 4. стор. 167. Ст. 182.

12. Положення про Міністерство охорони здоров'я: постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 07.11.2019).

13. Типове положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації: постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 05.11.2019).

14. Про затвердження Положення про громадську раду при Міністерстві охорони здоров'я України: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 січня 2018 року № 74. URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-16012018--74-pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-gromadsku-radu-pri-ministerstvi-ohoroni-zdorovja-ukraini> (дата звернення: 05.11.2019).

15. Про державні гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 року № 2168-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>. (дата звернення: 07.11.2019).

16. Про затвердження Положення про Раду громадського контролю при Національній службі здоров'я України: постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 271. *Офіційний вісник України*. 2018. № 33. Стор. 43. Ст. 1153.

REFERENCES:

1. Teremetskyi, V. I. (2012). *Tax relations in Ukraine: monograph*. Kharkiv: Dysa plus [in Ukrainian].
2. Mukshymenko, A. P. (2007). Public control over the observance of the rights of convicts: concept and content. *Nashe pravo*, 3, 90–95. [in Ukrainian].
3. Denysiuk, S. F. (2009). Forms of activity of subjects of public control in the field of road safety. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, 9, 47–48. [in Ukrainian].
4. Vasyliiev, S. V., & Lazariev, V. V. (2017). Specifics of state supervision in the field of circulation of medicines. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, 1, 55–58. [in Ukrainian].
5. Knysh, S. V. (2019). *Relations in the field of health care in Ukraine: administrative and legal aspect: a monograph*. Kyiv: Osvita Ukrainy [in Ukrainian].
6. Pakhomov, V. V. (2005). Principles of control over the activities of tax authorities. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 30, 265–271 [in Ukrainian].
7. Dzhafarova, O. V. (2001). Interaction of law enforcement agencies and the population. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 15, 122–125. [in Ukrainian].
8. Bartel, S. H. (2005). Some problems of introduction of democratic civil control over police activity. *Yurydychna Ukraina*, 6, 67–71. [in Ukrainian].
9. *Procedure for consideration of citizens' appeals in the Ministry of Health of Ukraine*. (2014). Order of the Ministry of Health of Ukraine from April 9, 2014 № 253. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0482-14#Text> [in Ukrainian].
10. Law of Ukraine Fundamentals of the legislation of Ukraine on health care № 2801-XII. (1992, November 19). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> [in Ukrainian].
11. On approval of the Procedure for the establishment of the supervisory board of a health care institution. (2017). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 27, 2017 № 1077. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*, 4, 167 [in Ukrainian].
12. *Regulations on the Ministry of Health*. (2015). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of March 25, 2015 № 267. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
13. *Standard regulations on the public council at the ministry, other central executive body, the Council of Ministers of the Autonomous Republic of Crimea, oblast, Kyiv and Sevastopol city, district, district in mm. Kyiv and Sevastopol State Administration*. (2010). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of November 3, 2010 № 996. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
14. *On approval of the Regulations on the Public Council at the Ministry of Health of Ukraine*. (2018). Order of the Ministry of Health of Ukraine of January 16, 2018 № 74. Retrieved from: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-16012018--74-pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-gromadsku-radu-pri-ministerstvi-ohoroni-zdorovja-ukraini> [in Ukrainian].
15. Law of Ukraine On state guarantees of medical care № 2168-VIII. (2017, October 19). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text> [in Ukrainian].
16. On approval of the Regulations on the Public Control Council at the National Health Service of Ukraine. (2018). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of March 28, 2018 № 271. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*, 33, 43 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 14.12.2019